

Opis

Celem podręcznika jest przedstawienie podstawowych zagadnień rachunkowości zarządczej i controllingu jako koncepcji i metod rozwiązywania problemów decyzyjnych w organizacji. Wszystkie rozważania teoretyczne ilustrowane są dobrze dobranymi przykładami o charakterze jakościowym i ilościowym.

Na szczególną uwagę zasługuje dbałość autora o wiązanie wiadomości z zakresu mikroekonomii, rachunkowości i matematyki.

Spis treści

Wstęp

Rozdział I. Wartość ekonomiczna a rachunkowość

1. Wartość ekonomiczna

1.1. Wartość ekonomiczna w aspekcie pomiaru

1.2. Różne postacie wartości ekonomicznej

1.3. Wybór jednostki miary

1.4. Dynamiczny aspekt wartości

2. Księgowe ujęcie wartości ekonomicznych

3. Wartość ekonomiczna w rachunku kosztów

4. Rachunkowość jako system pomiaru wartości ekonomicznych

4.1. Znaczenie terminu „rachunkowość”

4.2. Rachunkowość jako podsystem informacyjny podmiotu gospodarującego

4.3. Księgowość jako podsystem ewidencyjny rachunkowości

4.4. Podstawowe zasady pomiaru wartości i zmian kapitału w systemach rachunkowości finansowej

4.5. Interpretacja zasady kosztu historycznego w warunkach inflacji pieniądza

4.6. Rodzaje miar wartości stosowane w rachunkowości zarządczej

5. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział II. Rachunkowość i controlling w sterowaniu ekonomiką przedsiębiorstwa

1. Zagadnienia sterowania ekonomicznego w przedsiębiorstwie

1.1. Procesy decyzyjne

1.2. Struktura problemu decyzyjnego

1.3. Sterowanie i regulacja

1.4. Systemy autonomiczne

1.5. Przedsiębiorstwo jako system autonomiczny

1.6. Regulacja procesów ekonomicznych

1.7. Sterowanie ekonomiczne w przedsiębiorstwie

1.8. Wzorcowe wartości wielkości ekonomicznych

2. Rola rachunkowości w sterowaniu ekonomicznym

2.1. Rola rachunkowości w regulowaniu wielkości ekonomicznych

2.2. Rola rachunkowości w utrzymywaniu przedsiębiorstwa w stanie równowagi ekonomicznej

3. Rachunkowość finansowa, zarządcza i controlling

4. Główne rodzaje problemów decyzyjnych rozwiązywanych w ramach rachunkowości zarządczej

5. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział III. Rachunkowość w sterowaniu inwestycjami

1. Inwestowanie

2. Analiza wartości pieniądza

2.1. Wartość przyszła i terażniejsza

2.2. Sumy okresowych wpływów (wpłat)

2.3. Wpłaty w podokresach roku przy rocznym oprocentowaniu

2.4. Formuły dyskontowe przy kapitalizacji ciągłej

3. Analiza stopy zwrotu projektów inwestycyjnych

3.1. Wewnętrzna stopa zwrotu (IRR)

- 3.2. Obliczanie wielkości wpływów netto
- 3.3. Wewnętrzna stopa zwrotu a inflacja
- 4. Sposoby oceny projektów inwestycyjnych
 - 4.1. Kryterium NPV
 - 4.2. Kryterium NPV przy uwzględnieniu ryzyka
 - 4.3. Wskaźnik efektywności inwestycji
 - 4.4. Inne metody analizy projektów inwestycyjnych
 - 4.5. Księgowa stopa zwrotu nakładów
 - 4.6. Ocena stopy dyskonta
- 5. Rodzaje efektów inwestycyjnych i kalkulacja ich wartości
 - 5.1. Rezultaty działań inwestycyjnych
 - 5.2. Wycena obiektów będących rezultatem działalności inwestycyjnej
- 6. Złożone decyzje inwestycyjne
 - 6.1. Uwzględnienie kapitału obrotowego
 - 6.2. Decyzje wymiany
 - 6.3. Dodatkowe właściwości wskaźnika efektywności inwestycji
- 7. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Dodatek. Liniowy model stopy zwrotu

Rozdział IV. Podstawy rachunku i kontroli kosztów

- 1. Podstawowe pojęcia i klasyfikacje
 - 1.1. Pojęcie kosztu
 - 1.2. Klasyfikacja kosztów
 - 1.3. Koszty zmienne i stałe
- 2. Schemat systematycznego rachunku kosztów
- 3. Kalkulacja kosztów produktów

- 3.1. Kalkulacja a organizacja procesu wytwarzania
- 3.2. Kalkulacja podziałowa
- 3.3. Kalkulacja podziałowa ze współczynnikami
- 3.4. Kalkulacja braków i ubytków
- 3.5. Kalkulacja i doliczanie kosztów wydziałowych
- 3.6. Kalkulacja zleceńowa
- 3.7. Kalkulacja produkcji sprzężonej i ubocznej
- 3.8. Nowe koncepcje kalkulacji

4. Kontrola kosztów

- 4.1. Schemat kontroli kosztów
- 4.2. Analiza odchyleń kosztów bezpośrednich
- 4.3. Analiza odchyleń kosztów ogólnych

5. Ceny określone na podstawie kosztów

- 5.1. Ogólna formuła ceny kosztowej
- 5.2. Rodzaje i wielkość marży

6. Systemy rachunku kosztów

7. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział V. Analiza przedsięwzięć gospodarczych na podstawie wielkości krytycznych. Planowanie zysków

i decyzje krótkoterminowe

- 1. Założenia podstawowe
- 2. Punkty krytyczne produkcji i sprzedaży
- 3. Wskaźniki oparte na krytycznych rozmiarach działalności
- 4. Marża jako wielkość decyzyjna
- 5. Punkt krytyczny kosztów
- 6. Punkt krytyczny ceny

7. Analiza CVP w rachunku wielookresowym
8. Wybór odpowiednich pozycji kosztów i rachunek utraconych korzyści
9. Decyzje krótkoterminowe
10. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział VI. Rozrachunek wewnętrzny

1. Problematyka rozrachunku wewnętrznego w przedsiębiorstwie
2. Mierniki oceny wykonania zadań przez samodzielne jednostki
 - 2.1. Stopa zwrotu z kapitału
 - 2.2. Zysk pomniejszony o procent od kapitału (zysk rezydualny)
 - 2.3. Ocena kierownictwa zakładu
3. Ceny wewnętrzne produkcji pomocniczej i podstawowej
 - 3.1. Ceny wewnętrzne oparte na kosztach
 - 3.2. Ceny wewnętrzne rynkowe
 - 3.3. Ceny wewnętrzne negocjowane
 - 3.4. Ceny wewnętrzne gwarantujące określoną stopę zwrotu kapitału
 - 3.5. Ceny wewnętrzne a inflacja
4. Rozliczenie produkcji pomocniczej
5. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział VII. Rachunkowość w zarządzaniu majątkiem trwałym

1. Środki trwałe. Podstawowe pojęcia i klasyfikacja
2. Deprecjacja i amortyzacja środków trwałych
 - 2.1. Metody amortyzacji
 - 2.2. Amortyzacja środków trwałych a stopień ryzyka firmy

3. Środki trwałe pozyskiwane w drodze umowy dzierżawnej (leasing)

3.1. Rodzaje leasingu

3.2. Plan płatności w umowie leasingowej

4. Zarządzanie kosztami eksploatacji i napraw środków trwałych

5. Terotechnologia – koncepcja kompleksowego sterowania gospodarką środkami trwałymi

6. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział VIII. Koszty zarządzania zapasami

1. Identyfikacja problemów

2. Wielkości niezbędne do sterowania zapasami

2.1. Ekonomiczna wielkość dostawy

2.2. Termin lokacji zamówienia

2.3. Wskaźniki rotacji zapasów

2.4. Prognozowanie zużycia

3. Zagadnienia organizacji systemu gospodarowania zapasami materiałów

3.1. Charakterystyka grupy materiałów podstawowych

3.2. Charakterystyka grupy materiałów pomocniczych

3.3. Charakterystyka grupy materiałów pozostałych

4. Zarządzanie zapasami przy organizacji wytwarzania typu JIT

5. Zagadnienia wyceny materiałów

6. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział IX. Analiza cen, sprzedaży i rentowności

1. Analiza cen

1.1. Rynkowe uwarunkowania przychodów ze sprzedaży

1.2. Struktura ceny przy efektywnym rynku

1.3. Ceny a inflacja

2. Analiza sprzedaży

2.1. Optymalny rozmiar sprzedaży

2.2. Analiza odchyleń na sprzedaży

2.3. Metoda kolejnych podstawień

2.4. Analiza odchyleń –jeden produkt

2.5. Analiza odchyleń – wiele produktów

3. Analiza zysku

4. Analiza rentowności

4.1. Księgowa a ekonomiczna stopa zwrotu

4.2. Analiza stopy zwrotu

4.3. Analiza rentowności netto

5. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział X. Sporządzanie budżetu przedsiębiorstwa. Planowanie finansowo-kosztowe

1. Planowanie działalności gospodarczej w aspekcie rachunkowości

2. Sposoby sporządzania planów kosztów i przychodów

2.1. Plan kosztów w układzie rodzajowym

2.2. Plan przychodów ze sprzedaży

2.3. Plan kosztów całkowitych

2.4. Plan produkcji nie zakończonej

2.5. Plan wyniku finansowego

3. Planowanie kapitału obrotowego

3.1. Współczynnik rotacji

3.2. Rozmiar kapitału obrotowego

4. Planowanie kosztów w układzie kalkulacyjnym

4.1. Pozycje kalkulacyjne

4.2. Planowanie kosztów pośrednich

4.3. Planowanie kosztów nowego produktu

5. Planowanie przychodów i rozchodów środków pieniężnych

5.1. Okresowy wynik finansowy a stan środków pieniężnych

5.2. Prospektywne bilansowanie stanu środków pieniężnych

6. Podsumowanie

Ćwiczenia

Rozdział XI. Wskaźniki oceny płynności, produktywności i wypłacalności

1. Cele i sposoby analizy sprawozdań finansowych

2. Analiza sprawozdań spółki akcyjnej

3. Analiza płynności

3.1. Ocena funduszu w obrocie

3.2. Ocena wskaźników rotacji

3.3. Koncepcja cyklu netto

4. Analiza produktywności i zyskowności

4.1. Wskaźniki produktywności

4.2. Ocena zysku firmy

5. Analiza zdolności przedsiębiorstwa do spłacania kredytów długoterminowych (wypłacalności)

6. Podsumowanie

Pytania

Ćwiczenia

Rozdział XII. Perspektywy i kierunki rozwoju rachunkowości zarządczej i controllingu

1. System trójwymiarowej rachunkowości

1.1. Teoretyczne podstawy trójwymiarowej rachunkowości

1.2. Uproszczony przykład trójwymiarowej rachunkowości

1.3. Podstawy organizacyjne trójwymiarowej rachunkowości

2. Model rachunku wyników

2.1. Koncepcje efektywności rynku

2.2. Model rachunku wyników przy efektywnym rynku

2.3. Struktura rachunku zysków i strat

3. Elementy rachunku kosztów kapitału ludzkiego

3.1. Rachunek kosztów w rachunkowości społecznej

3.2. Główne hipotezy i założenia

3.3. Miary i modele wartości kapitału społecznego

3.4. Niekonwencjonalne modele płac

3.5. Sprawozdanie o wartości dodanej

4. Rachunkowość w zarządzaniu strategicznym

5. Podsumowanie

Tablice

Literatura cytowana